

да се породи от потенциите на периферни, незабележими мотиви на друга творба („Нощ“) тогава, когато тези мотиви, чрез разместване на предикациите си породят продуктивна фигура.²⁵

Една от най-интересните фигури в паметовото битие на „Нощ“ е проникването-срастване между прозореца и стената. Най-обобщено казано, прозорецът и стената са мотиви с противоположна символика – стената означава *преграда* в двойната ѝ функция на защита, надеждно препятствие срещу враждебни сили, мъчещи се да проникнат от външния свят, но и ограденост, затвор, неспособност за излаз. И в двата случая „стабилността“ е основен признак, зазидан, така да се каже, в семантиката на мотива. Прозорецът означава, обратно, *откритост*, осъществяване на визуален контакт с външния свят и оттам е натоварен с коннотациите на светлината, яснотата и познаваемостта на света. Освен това, доколкото е преграда, във функциите си на преграда прозорецът, за разлика от стената е чуплив, крехък, ненадежден.

В поемата „Нощ“ тези два мотива са със странно размествени значения. (Разместването е започнало, тъй да се рече, по-рано, конституирано е в самия текст на творбата). В „Нощ“ настойчиво се внушава непрозрачността, затруднената пропускливост на светлина през прозореца – „прозореца мъглив“, „тъмния прозорец“, „едва се мярна“, „скреж нашарил прозорци“. Това, което погледът на лирически субект с мъка следи, блуждаейки, има неясни, хаотични очертания – вихри, в „безреда“ бягащи облаци. По-странни отмествания от типичните си функции получава другият мотив: „... голите стени, /привижда ми се, дебнат само да паднат въз глава – от бол/ едвам усещана. . .“ Тук едновременно се загубват две функции на стената – нейната защита и стабилност. Те получават противоположен знак. Дебне-

²⁵ Незабележимостта на това пораждаване косвено се потвърждава от факта, че то не бе забелязано в оживената дискусия, проведена на страниците на „Литературен вестник“ върху „Теменуги“, включваща не на последно място генеалогията на въпросните цветя в стихотворението. Вж. *Теменуги. Другият роман на Яворов. С.*, 1998.